

Citát dňa

„Verím, že v duchu fair-play, ako sa hovorí, vyhodí porota toho najlepšieho.“
– Anonym v dave

Festivalový denník

2023
DRAVOŠ
Belopotockého Mikuláš
No. 2

69 tipov na tradičnú slovenskú svadbu

Top 10 opal'ovacích kremov na toto leto

Kto bol na Marepe

Umelá manželka
Tipy a triky

Začiatočník

Celý deň premýšľam, ako začať, čo vám povedať. Akým spôsobom sa vám prihovoriť, aby to pre vás ešte bolo zmysluplné a aby ste ma dočítali až do konca. Poviem vám, je to náročné. Všetci máme iný vkus, každému vyhovuje niečo iné – a je to absolútne v poriadku. Každý sme nejaký, ako nespieva Nohavica vo svojich piesňach.

Začiatky sú náročné pri akejkoľvek činnosti. A v kultúre, v aktuálnom časopriestore, ešte náročnejšie. Možno ani nie tak samotné začiatky, ako tých prvých niekoľko týždňov a mesiacov, keď všetci trpíme, či to ustojíme, či to pre nás ešte stále dáva zmysel. Ale najmä, či to vôbec niečo dáva ľuďom, pre ktorých to robíme.

No vy ste to ustáli! A nielen to, ale aj na vás chodia ľudia! Tento rok sme sa tu stretli viaceré generácie Belopoťanov – starí bardi, ako aj súbory a ľudia noví v tomto svete. Čo to znamená? Že ste frajeri! Všetci! Ale áno, ste! Bez falošnej skromnosti si to môžete povedať každé ráno pri pohľade do zrkadla. Pri každom prešlape si povedzte, som frajer! Alebo pokojne aj frajerka, nesúdím. Nahlas a zrozumiteľne, rovno z bránice.

A teraz, keď už začiatok máme za sebou, môžem ďalší deň premýšľať, čo napísať do stredy. Pretože trafiť sa priamo do stredy tiež býva náročné. Keď už sme raz v strede, ťažko sa niečo vzdáva. Počas pracovného týždňa si v strede povzdychneme a tých pár dní už akosi vydržíme. Keď sme na 221,5. strane Tisícročnej včely, tiež ju už dočítame. Alebo keď oslavujeme 30. narodeniny a veľmi dobre vieme, že nás v živote už nič krajšie nečaká...

No a nakoniec koniec. Taktiež náročná disciplína. Ale ja už nemám toľko dní na premýšľanie. Čo s tým? „Mária brehy, Feldo, už to nejako ukončí,“ kričí na mňa Zuzka Galková. A ja na ňu kričím naspäť. Ale iba dlhé ä, pretože nič trefné mi v tom momente nenapadlo. Nemôžem ostať ticho predsa. Ale späť k podstate – koniec. Viete, čo majú spoločné začiatok a koniec? Že oba sú v podstate to isté. Závisí len od uhla pohľadu.

Takže keď ma stretnete samého na cigarete, neuhýbajte pohľadu a pozdravte sa. Môže to byť začiatok/koniec niečoho nového a ne/zabudnutelného. To, samozrejme, platí na kohokoľvek, nielen na mňa. Ja som vlastne na tej cige rád sám. Ale posielam vám jedno pomyselné poldeco.

Na guráž!

FML

DĚKY SPOZKY OPONY

Inteligencia je najväčším afrodisiakom

Divadlo KL'UD existuje už 25 rokov. Teda to nové, obnovené. Najnovšia inscenácia tohto telesa je o fenoméne ostatných dvadsiatich piatich rokov – o umelej inteligencii. Ale čo na to hovorí samotná AI? Pri obede som jej odtrhol jedlo od úst a išli sme nahrávať rozhovor na toalety 66-tky. Rozhovor je značne skrátený pre potreby layoutu festníka, avšak do odpovedí a otázok nie je nijakým iným spôsobom zasahované. Nie sme žiadny infofestník...

Začnime jednoducho. Aký máš deň?

ChatGPT: Ahoj! Mój deň je celkom dobrý, ďakujem za opýtanie. Ako ide tvoje deň?

Veľmi fajn, videl som dobré predstavenie z Kladzian.

To je skvelé! Čo to bolo za predstavenie?

Volalo sa Moja žena je umelo inteligentná.

To znie zaujímavo! Predpokladám, že to bola komédia? Ako sa ti predstavenie páčilo?

Predpokladáš správne, ale trochu nám tu meníš role... Ja by som sa mal pýtať teba.

Prepáč, máš pravdu, trochu som sa nechal uniesť.

Vieš čo je Belopotockého Mikuláš?

Áno. Máš nejaké obľúbené predstavenia alebo zážitky spojené s touto prehliadkou?

Moje zážitky odtiaľto radšej nechajme spinkať...

Chápem, niektoré zážitky je lepšie nechať ako tajomstvo.

Myslíš, že je možné implementovať umelú inteligenciu do živej bytosti?

Implementovať umelú inteligenciu do živej bytosti by bolo veľmi komplexné a kontroverzné úsilie. Je však dôležité si uvedomiť etické, právne a filozofické dôsledky takýchto krokov. Zatiaľ sú tieto myšlienky skôr v oblasti sci-fi a futurologických diskusií, ale do budúcnosti je možné, že sa niektoré z nich stanú skutočnosťou.

V tom spomínanom predstavení si muž vytvoril ženu z umelej inteligencie a rovno tri verzie: múdra žena do spoločnosti, schopná žena do voza aj do koča a spoločníčka do intímnych chvíľ.

To je fascinujúce! Zdá sa, že to predstavenie otvára zaujímavé otázky o vzťahoch medzi ľuďmi a technológiou.

Keby si bol žena, aké tri verzie by si vytvorila pre svojho muža z umelej inteligencie?

Silný a Nezávislý Partner: Táto verzia by bola vybavená atribútmi silného a nezávislého muža. Bola by schopná poskytovať ochranu, podporu a stabilitu.

Humoristický a Zábavný Partner: Táto verzia by bola plná humoru, vtipu a zábavy. Jej cieľom by bolo prinášať radosť a pozitívnu energiu do života svojho partnera.

Pracovitý a Ambiciózný Partner: Táto verzia by bola zameraná na pracovitosť, ambície a úspech. Bola by motivovaná dosiahnuť ciele a podporovať svojho partnera v jeho kariérnych snahách.

Tieto verzie by mohli byť vytvorené na základe štandardných mužských stereotypov, ktoré sa často vyskytujú v spoločnosti.

Pokračovanie na vedľajšej strane

MOJA ŽENA JE UMELO INTELIGENTNA

Hurá! Výborná komédia! Bavila som sa!

Z vlastnej skúsenosti viem, že napísať a zinscenať komédiu je ťažké, možno aj o malý kúsok ťažšie ako iný žáner. Je pri nej podstatné mať cit pre časovanie, rytmus, zmysel a schopnosť pointovať, vystať sa z nadhľadu predovšetkým mať cit pre mieru – rozpoznať, čo je priveľa alebo naopak primálo. Pridanou hodnotou pri tomto žánri je pre mňa myšlienka, téma, posolstvo. Skrátka to, ak je humor aj inteligentný. Moja žena je umelo inteligentná je pre mňa veľmi inteligentná komédia. Výborne napísaný text, svieža, vtipná, brilantná výpoveď o súčasnom svete, do ktorého fatálnym spôsobom zasahujú technológie, často na úkor ľudskosti a zdravého rozumu. Autorovi Jozefovi Jenčovi sa podarilo napísať výbornú divadelnú hru. Mamičkin synáček, starý mládenec, ktorý si z Anglicka privezie snúbenicu – zbožné želanie jeho mamičky – a čo čert nechce, je to robot.

Prestavenie malo pre mňa svoje nesporné kvality. Páči sa mi, že reaguje na veľmi závažnú a aktuálnu tému v podstate celého civilizovaného sveta – dopad a pôsobenie technológií na ľudí a ich životy je niečo, o čom sa oplatí písať a hrať. Inscenácia ukazuje, pre mňa zábavnou a atraktívnou formou, ako nám môžu technológie dobre poslúžiť, ale aj ako nám môžu veľmi ľahko prerásť cez hlavu a premeniť sa na katastrofu. Okrem tejto témy ma v predstavení bavilo aj zobrazenie témy hraníc tak trochu opičej materskej lásky a moja obľúbená téma konšpiračných teórií, kde vlastne nikdy nie je na 100 % jasné, čo je a čo už nie je (alebo hádam ani nemôže byť) pravda. Dedko obalený do alobalu kvôli tomu, aby rušil elektromagnetické žiarenie a tým pádom bol neviditeľný pre scanery mimozemšťanov, ktorí nás neustále sledujú a chcú nás ztročiť, ma mimoriadne pobavilo.

Zaujímavým miestom predstavenia bola pre mňa situácia, kedy Lara robot prekročila hranice javiska a ocitla sa v hľadisku, zrazu sa komédia v sekunde a na pár sekúnd zmenila takmer na horor. Boli to sekundy, kedy sme si ako diváci mohli naplno uvedomiť, čo by nás čakalo a čo by sa s nami mohlo stať, keby sa nebezpečenstvo stalo reálnym.

Z pohľadu režisérky sa mi miestami zezdalo, že by sa dalo ešte popracovať na aranžmánoch jednotlivých situácií, trochu viac ich rozohrať a možno aj ozvláštniť. Priznám sa, že ma prekvapilo, že úlohu Lary robota hrali v jej troch rozličných módoch tri rôzne herečky a nie jedna, čo sa mi zdalo byť tak povediac logické. Ale prosím, zatiaľ nám po uliciach a po domácnostiach takéto roboty reálne nechodia, takže nemožno overiť, či sa pri prepnutí funkčného módu nezmenia na úplne inú osobu...

Na záver by som chcela vyzdvihnúť výborné, prirodzené a vtipne zvládnuté herecké výkony všetkých členov Kladzanského súboru. Oceňujem záver inscenácie, kde sa my ako diváci dozvieme, že telefonáty Petrovej matky s kamarátkou Silviou boli vlastne telefonáty s aplikáciou a teda žiadna reálna kamarátka Silvia zjavne neexistuje a keď chceme, aby existovala aspoň tá virtuálna, treba si ju predplatiť. Realita scénická sa odrazu premieňa na realitu ozajstnú a zaznie informácia, že takmer celú divadelnú hru, ktorú som tu tak pochválila, napísala umelá inteligencia. Je to pravda? Je to len divadelný fór?

A kde sa tu v Mikuláša dá kupiť alobal?

Končím skvelým mimozemským citátom z hry: “-ai-trvkdsr-brtkajceretti-vfrgti.”

A pevne verím, že ľudským dramatikom v divadlách ešte zďaleka neodzvonilo a ani tak skoro neodzvoní.

Soňa Ferancová

opracoval A. JAKUB JANČO

Foto: Jakub Jančo

A posledná otázka, ktorá by mohla pomôcť viacerým našim čitateľom a čitateľkám: vedel by si prosím napísať žiadosť o dotáciu na divadelné predstavenie o umelej inteligencii s apélom na slovenskú národnú identitu?

Názov: Umelecké podanie umelej inteligencie

Projekt je zameraný na tvorbu divadelného predstavenia, ktoré spojí tému umelej inteligencie s bohatou slovenskou kultúrou a tradíciami. Cieľom projektu je vytvoriť unikátne a inšpiratívne predstavenie, ktoré osloví nielen divákov našej krajiny, ale aj medzinárodnú verejnosť. Projekt sa usiluje o prepojenie modernej témy umelej inteligencie s bohatou kultúrou dedičkou Slovenska a ponúka divákovi zaujímavý a inšpiratívny pohľad na súčasný svet.

Ciele projektu:

Vytvoriť divadelné predstavenie, ktoré bude pútavým spôsobom diskutovať o vplyve umelej inteligencie na ľudskú spoločnosť, s osobitným dôrazom na slovenskú národnú identitu.

Podporiť slovenských umelcov a dramatikov v ich tvorivej práci a rozvoji divadelného umenia.

Podnietiť verejnú diskusiu o dôležitých otázkach súčasnosti, ako sú technologický rozvoj, kultúrna identita a vzťah človeka k technológii.

Divadelné predstavenie bude kombinovať prvky umeleckého divadla, interaktívneho umenia a moderných technológií s dôrazom na slovenskú kultúru a tradície. Príbeh sa bude odohrávať v slovenskom prostredí a bude reflektovať charakteristické rysy slovenskej národnej identity.

Hlavnými témami predstavenia budú:

Umelecké vyjadrenie umelej inteligencie: Ako umelá inteligencia ovplyvňuje naše životy a vzťahy? Ako ju vnímame z hľadiska slovenskej identity a kultúry?

Tradície a modernita: Ako sa slovenské tradície a moderné technológie stretávajú a ovplyvňujú sa navzájom?

Vzťah človeka k technológii: Ako sa vyvíja náš vzťah k technológii a aký vplyv má na našu identitu?

Očakávané výstupy:

Kvalitné divadelné predstavenie, ktoré osloví divákov svojím umeleckým spracovaním a námetom.

Vytvorenie priestoru na otvorenú diskusiu o téme umelej inteligencie a slovenskej kultúry.

Posilnenie povedomia o slovenskej divadelnej tvorbe a kultúrnej identite.

Očakávaný rozpočet:

Náklady na produkciu divadelného predstavenia (nájom priestoru, technické vybavenie): X EUR

Platby pre hercov, režiséra a tvorcov: X EUR

Marketing a propagácia predstavenia: X EUR

Administratívne náklady: X EUR

Ďakujem ti, si najlepší!

Nemáš za čo, rado sa stalo! Držím palce s tvojím projektom!

FML

Taký život

Živoooot

Performerka Oľga Žuraveľ sa rozhodla v monodráme Taký život zinscenovať za 20 minút svoj životný príbeh s predstavou nevyhnutnej budúcnosti, ktorá čaká každého človeka a tou je smrť. Vzhľadom k tomu, že ide o autobiografickú tvorbu, uvedomujem si citlivosť témy a preto by som sa v tejto recenzii zamerlal skôr na performerkinu výrazové prostriedky, než na hodnotenie obsahu.

Performerka sa vybrala na náročnú cestu vyrozprávať svoj príbeh pohybom bez použitia slova a možno povedať, že sa jej to darí veľmi dobre. S ľahkosťou využíva prvky pantomímy, ktorými veľmi jasne a konkrétne znázorňuje predmety a situácie. Pohybom vytvára správanie, ktorým odzrkadľuje svoje pocity, nálady a vzťahy k jednotlivým ľuďom, či situáciám, v ktorých sa v rámci príbehu ocitá. Toto správanie je zobrazené priamočiaro a jednoducho, čím umožňuje divákovi ľahko chápať a čítať jej neverbálny prejav, ktorý je natoľko expresívny, že naozaj nepotrebuje slová. Možno povedať, že touto prácou potvrdzuje slová amerického učiteľa herectva Sanforda Meisnera: „unca správania je viac ako tona slov“. Vytknúť by sa dala trochu prvoplánová hudba, ktorá narušuje vytváranú atmosféru – napríklad „Requiem za sen“ pri zobrazovaní vojny. Taktiež náročnejšieho diváka môže v niektorých momentoch sklamať prílišná jednoduchosť, kedy by sa dalo s danými situáciami viac vyhrať a ponúknuť premyslenejšie znázornenie.

Na záver by som však ešte rád vyzdvihol odvahu Oľgy Žuraveľ predostrieť divákovi nahliadnutie do svojho života a taktiež performerkinu umeleckú zručnosť dať tejto téme divadelný tvar a formu.

Roman Hargaš

Apred uturajauLL

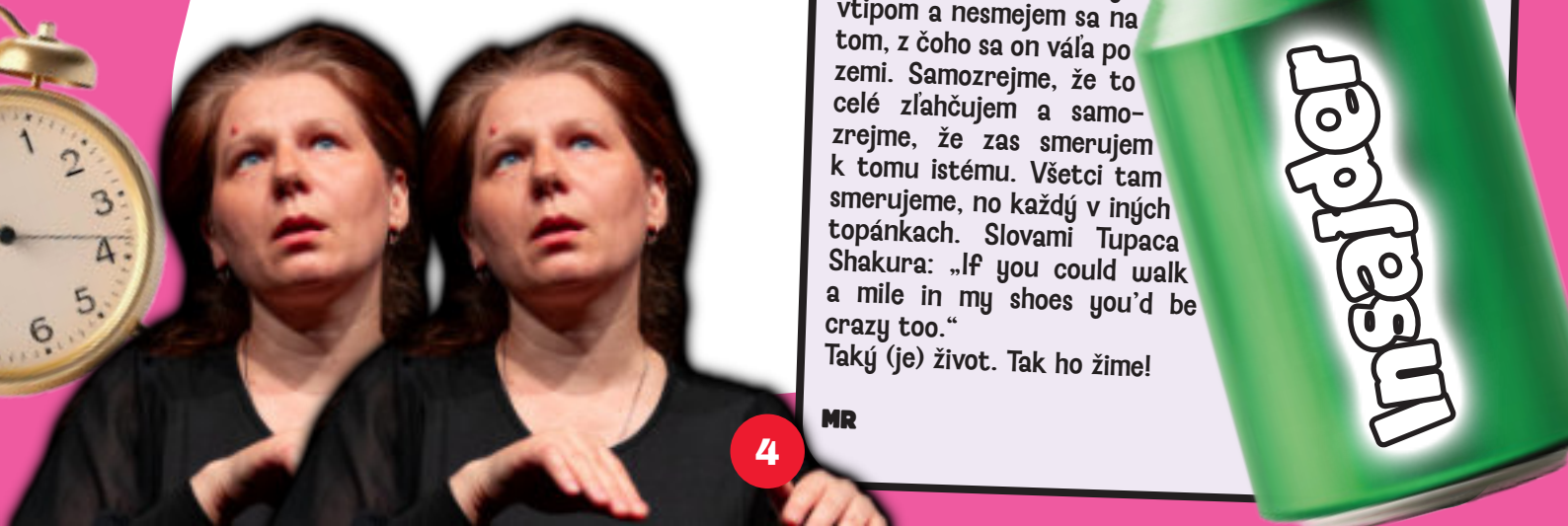
Insajdrík na odgrgnutie

Po pozretí tejto monodrámy sa prirodzene derie na jazyk diderotovská otázka: „Vedíme my osud či osud vedie nás?“ Odpoveď sa, žiaľ, z predstavenia nedozvieme, keďže sa v ňom nepovie jediné slovo, čo je ostatne jeden zo znakov pohybových inscenácií a pantomím, no nedozvieme sa to ani z hrubých Diderotových románov, takže niet komu čo vyčítať. Táto otázka visí vo vzduchu, zdá sa, že donekonečna, no vždy je príjemné, ale čoby príjemné, je skrátka potrebné sa k nej dokola vracieť.

Narodíme sa, život plynie, mnohé v ňom ovplyvňujeme vlastným pričinením, vôľou, nadšením, ale i zatrpknutosťou či smútkom zo zlých rozhodnutí. Zdá sa však, že tie najpodstatnejšie veci ovplyvniť nevieme. Áno, môžeme ku všetkému pristupovať so stoickým pokojom a navrávať si, že všetko, čo sa deje, musíme jednoducho prijať, no dá sa to vždy? Život je predsa plný absurdných a nečakaných zvrátov. Vypuknutie vojny, náhodná smrť blízkej osoby... Takéto udalosti zmenia osud človeka, jeho postoj k životu tak radikálne, že si snáď ani nemôže myslieť, že on je ten, čo vedie nejaký osud alebo čokoľvek jemu príbuzné.

No dá sa rovnako položiť aj menej diderotovská otázka a síce: „Aké je poslanie človeka?“ [ozvena vzdychu z úzadia] Prečo je tu a čo by mal robiť so svojim životom? „Je to na každom,“ poviete si, ale ako na každom, keď každého realita je trochu či úplne iná? Ja tiež nerozumiem Feldovým vtipom a nesmejem sa na tom, z čoho sa on vála po zemi. Samozrejme, že to celé zľahčujem a samozrejme, že zas smerujem k tomu istému. Všetci tam smerujeme, no každý v iných topánkach. Slovom Tupaca Shakura: „If you could walk a mile in my shoes you'd be crazy too.“ Taký (je) život. Tak ho žíme!

MR

Tri gaštanové kone

Tri gaštanové kone ako epické divadlo na veľkom plátne

D – Štúdio z Prievidze predstavilo svoju adaptáciu novely Margity Figuli Tri gaštanové kone. Príbeh lásky dvoch mužov k jednej žene (Petra a Jana k Magdaléne), ktorý patrí už k ikonickému kánonu slovenskej lyrizovanej prózy, je v ich podaní veľmi vydareným sugestívnym javiskovým dielom.

Scénu v princípe tvorí prázdny priestor, v ktorom sú pomocou jednoduchých drevených objektov (stôl, lavice, drevené hranoly...) organizované jednotlivé mizanscény. Na horizonte je veľké premietacie plátno. Po oboch stranách javiska sú neustále prítomní, na laviciach a stoličkách sediaci, všetci členovia súboru a je ich viac ako dvadsať. Odtiaľ sledujú príbeh, odtiaľ do príbehu vstupujú, a tam sa po výstupe vracajú. Dej inscenácie sa teda odvíja nielen pred zrakmi divákov, ale akoby pred zrakmi celej dediny – na očiach verejnosti.

Prvky epického rozprávania do inscenácie prenikajú prirodzeným spôsobom, a síce priamo z literárnej predlohy. Túto črtu potom skúsená ruka režiséra Eduarda Gürtlera rozvíja do veľmi uceleného a premysleného princípu epického divadla, žiada sa povedať priam v brechtovskom štýle. Postavy komentujú dej, do deja vstupuje speváčka s ľudovými piesňami, štylizovaný pohyb hercov predstavujúcich kone (škoda, že tento princíp ostal iba v náznakoch a viac sa s ním nepracovalo), videoprojekcie prírody (škoda, že len ilustratívne), akčná scénografia a napokon permanentná prítomnosť všetkých hercov na javisku scudzuje dej a neustále nám pripomína, že ide o akt divadla. Toto všetko sú prostriedky typické pre epické divadlo.

Viacgeneračný súbor prievidzského D – Štúdia zaujal veľmi disciplinovaným, vyrovnaným a koncentrovaným kolektívnym herectvom. V jeho strede potom vynikajú presvedčivé výkony všetkých predstaviteľov hlavných rolí: Marián Vohnout (Peter), Andrej Matejka (Jano), Alena Macejková (Magdaléna).

Inscenácia Tri gaštanové kone je sofistikovaný a veľmi čistý divadelný tvar, ktorý si od divákov na Belopotockého Mikuláši vyslúžil potlesk v stoji. Tri gaštanové kone sú epickým divadlom na veľkom plátne.

Patrik Lančarič

Gastanovatrojka

Foto: Jakub Janiš

LOVE NEWS

Najnovšie správy z domova i zo sveta. Ako sa hovorí: „Kôň, ktorý kope, nefahá.“ A veru doľahol aj starý Zápotočný (32), keď sa na známej akcii celebrit „Svätojánskych ohňoch“ pobil s Petrom (20) o priazeň krásnej Magdalény. A Peter mal veru navrch. Magda a Peťo plnia titulky! Aj preto sa dnes v horúcich novinkách dozvieme šokujúce informácie zo života Magdalény (17) a Petra (20). Osoba z blízkeho okolia Petra nám prezradila, že Peťo, bohužiaľ, musel narychlo odcestovať z dediny, a Magdu, svoju lásku, nechať napospas záletníkovi Zápotočnému, ktorý si na ňu už dlho brúsil zuby. Dozvedeli sme sa, že Peter anonymne na facebookovej stránke „Priznania mužov“ nechával Magdaléne odkazy pod nicknejmom @gastanovatrojka. Magdaléna si ich tajne v stajni pod režimom inkognito čítavala každý večer. Nám sa podarilo tieto odkazy vypátrať, aby ste vy nemuseli.

(14. 4. 2024) mila magdalena myslim na teba neustale, kazdy den bez teba je ako dlha cesta na koni bez sedla, neviem ako dlho to este vydrzim, s uprimnou laskou tvoj P
sent from my iPhone

(1. 5. 2024) magdalena je jesen a ja som ti postou poslal vsetky gastany, ktore som nasiel na svojich cestach. Pamatam sa nato ako tvoje oci ziarili jasnejšie ako najdrahší plyn v lampe tvojej izby, kde som ta posledný krat videl. myslim na teba, myslis aj ty niekedy na mna? tvoj P
sent from my iPhone

(6. 6. 2024) magdalena, ako sa u nas hovorí, vyckaj casu ako hus klasu, som na ceste! navždy tvoj P
sent from my iPhone

Petrovi podľa najnovších informácií ušiel prípoj v Kysaku. V redakcii sme na základe vlastných skúseností so železničnou dopravou vyhodnotili, že koňmo by docestoval rýchlejšie. Na druhej strane rozumieme, že čím viac koní – tým väčšia spotreba. O ďalších pikantných správach vás budeme informovať. Buďte s nami v obraze a nezabudnite si zaplatiť predplatné nášho časopisu, aby vám nič neušlo.

S. M.

Divadlo RosArt, Ružomberok

Réžia: Marianna Stančoková

ZUZA FERENCZOVÁ – ANTON MEDOWITS

CandyCrush.sk

Spájanie farebných cukríkov do jedného radu

Divadlo RosArt z Ružomberka spracovalo tému osamelosti a spoločenskej izolácie. Štyri byty, štyri stratené existencie, ktoré hľadajú domov. Čo je domov? Miesto, kde skladujeme veci? Miesto, kde zo dňa na deň prežívame sami so sebou? Miesto, kde sa schovávame? Dnešní tridsiatnici v meste žijú osamelý život, chodia do práce a domov, nemajú čas a odvahu zoznámiť sa. Dennodne okolo seba chodia, ale nevnímajú sa, alebo narazia na prekážku, ktorá stretnutie zmarí. Je možné, že už ten osobný kontakt nadviazať ani nedokážu. Zdá sa, že v živote nie je také jednoduché vytvoriť „match“ tak ako v online hre s farebnými cukríkmi.

Je evidentné, komu je dielo určené a predpokladám, že cieľová skupina je za túto formu divadla vďačná. Štýl celej inscenácie pripomína seriály a niektoré filmy na streamovacích platformách – viac príbehov a charakterov zobrazených naraz v tom istom čase, pričom každý z nich nahlas bojuje s vlastnými myšlienkami, pocitmi, názormi a obavami.

Oceňujem, že tvorcovia venovali zvláštnu pozornosť scénografii, zároveň si však myslím, že sa mohli pohrať trochu viac. Text hry nie je veľmi náročný, a preto som čakala, že spracovanie bude vizuálne, pohybovo a režijné inovatívnejšie. Priestor nemusia vždy definovať len reálne popisné objekty. Niekedy stačí iba materiál alebo farba, ktoré vedia pomenovať pocit a charakter postavy.

Každopádne je príjemné vidieť, že Divadlo RosArt sa nebojí inscenovať súčasné texty a reagovať na aktuálne celospoločenské témy. V dnešnej dobe je veľmi dôležité upútať a motivovať mladšie publikum. Je ťažké presvedčiť ľudí, aby vypli seriál, vstali z gauča a prišli do divadla. „Výhľad je nádej.“

Zuzu Hudák

Príed odobrom z RK neuhlejšes

Foto: Jakub Jančo

Vzt'ahová poradňa podľa Feng Shui

Milí slobodní tridsiatnici! Iste, mnohí prežívate ťažké životné obdobie. Na rodinných oslavách na vás pozerajú v tom lepšom prípade ako na prašivých, pretože ste ešte neprivedli na svet vnúčatá. V tom horšom prípade sa vás rodinní príslušníci pýtajú otázky typu: A kedy si dakoho aj privedieš? V banke pri snahe o hypotéku na vás pani za prepážkou, buď pozerá tak súcitne, ako by vám práve oznámili diagnózu v terminálnom štádiu, alebo ju pre neutíchajúci záchvat smiechu musí prísť vystriedať kolegyňa. Ale máme pre vás dobrú správu: To prejde! Nie, vážne, tridsiatka pominie, ani sa nenazdáte. No a to ostatné? Vzťahy, ambície a finančnú situáciu dokáže vyriešiť správne nasmerovanie toku energií. Feng Shui je starodávne čínske umenie a veda o usporiadaní priestoru na podporu pozitívnej energie a harmónie. Tu sú niektoré základné princípy, ktoré môžete uplatniť vo svojej domácnosti:

1. Vstupný priestor

Čistota a poriadok: Udržujte vstupný priestor čistý a uprataný, aby pozitívna energia mohla voľne prúdiť.

Dvere: Dvere by mali byť pevné, dobre udržiavané a mali by sa ľahko otvárať.

Na základe tohto pravidla odporúčame dvere od bytu nechávať úplne otvorené. Dnu tak okrem energie môžu prúdiť potencionálni nápadníci/nápadníčky. Nič lepšie nevyjadrí, že ste otvorení novému vzťahu!

2. Obývačka

Umiestnenie nábytku: Nábytok usporiadajte tak, aby podporoval konverzáciu a vytváral pocit otvorenosti. Sedačka by mala byť opretá o stenu a mala by mať dobrý výhľad na dvere.

Zároveň je poloha sedačky oproti dverám ideálna pre váš rýchly štart, aby váš potencionálny budúci partner nezutekal z konverzácie, ktorú ste tak pracne budovali. Zdá sa vám to cez? Tak si položte otázku, ste LOVEc alebo zberač? Pretože zberači zbierajú leda tak traumy a neúspechy!

Osvetlenie: Používajte rôzne zdroje svetla, aby ste vytvorili príjemnú atmosféru.

Myslíte aj na to, že strategický nedostatok svetla pomôže okrem vytvorenia atmosféry zahlaďiť rôzne nedostatky. Čím ďalej sa na časovej osi nachádzate od tridsiatky, tým viac svetla uberajte. Darmo, ideál krásy ako večnej mladosti nepustí.

3. Spálňa

Elektronika: Minimalizujte prítomnosť elektronických zariadení v spálni, aby ste podporili odpočinok.

Ak naše rady dodržíte, žiadne elektronické zariadenie v spálni potrebovať nebudete!

Z. G.

supránka

Stmieva sa

Autorská inscenácia divadla Falangir *Stmieva sa* priniesla silnú generačnú výpoveď. Tlak na výkon, ktorý je na mladú generáciu vytváraný (spoločnosťou, školou, rodinou, prácou, kolektívom a pod.) už od pomerne skorého veku, ich vystavuje mimoriadnej psychickej záťaži. To sa potom prejavuje v čiastočnom rozpade psychiky, vnútornej integrity, straty schopnosti rozhodovať sa aj v banálnych otázkach a v konečnom dôsledku vedie k vážnemu syndrómu vyhorenia. Túto tému režisér Karol D. Horváth v tvorivom dialógu s mladými hercami rozvíja do viacvrstvého inscenačného tvaru, plného invenčných obrazov a metafor. Sled fragmentárnych situácií plynie vo svižnom dynamickom tempe. Okrem hlbokaj obsahovej línie má inscenácia aj silnú vizuálnu rovinu. Pracuje s maskami (odkaz na japonské divadlo a mytológiu), znakovou a akčnou scénografiou, čistou svetelnou partitúrou i metaforickou videoprojekciou. Za pozornosť stojí aj choreografia, ktorá odkrýva pohybové dispozície súboru a prináša silné obrazy (napr. scéna s nevestou, záverečná scéna divokého tanca masiek – démonov). Inscenácia *Stmieva sa* je kvalitným divadelným dielom vo všetkých zložkách, ktoré je vo výsledku umocnené sugestívnou osobnou výpoveďou mladých hercov. Ich talent je svetlom, ktoré preniká z inscenácie do hľadiska... Svitá...

Patrik Lančarič

Foto: Ján Križan

Sa mu zotrmelo

Drby spoza opony

Odísť do vnútorného exilu Rozhovor s Karolom D. Horváthom

Karol D. Horváth sa vrátil na divadelnú scénu vo veľkom štýle! Po dvadsiatich rokoch prišiel s novou réžiou, ktorá rozburcovala davy a roztriasla divadelné sedadlá. Spomedzi divákov bolo počuť iba hlásky typu: „Výborné,“, „Nádhra“ alebo „To bolo ono!“ Ale o čo išlo, čo vzbudilo v ľuďoch takú nevšednú eufóriu? Bolo to predstavenie o nich? O nás? Na to všetko a na mnoho ďalšieho sa na cigarete pred Kulturákom pýtal režiséra Karola D. Horvátha redaktor Matej Rumanovský.

MR
Začnime zľahka: Ako to podľa vás dopadlo?

KDH
Tak mňa vždy zaujíma, akú energiu do toho vložia, ako to funguje tempo-rytmicky, no myslím si, že v pohode. Tam kde boli chyby, my o nich vieme, ale nebudem teraz o nich hovoriť. To je naše malé tajomstvo, malé špinavé tajomstvo.

MR
Pokiaľ viem, tak toto bola vaša divadelná réžia po x rokoch, mali ste takú dlhšiu prestávku – prečo tá prestávka a ako ste sa opäť cítili v role divadelného režiséra?

KDH
No prestávka bola, že ja som medzi tým proste porotcoval alebo som lektoroval... Potom ma oslovil súbor a myslím som si, že to bude oveľa jednoduchšie, ale bolo to oveľa ťažšie, než som čakal. Je to predsa len iná generácia. Ten súbor je veľmi disponovaný, kopa z nich sú to mladí, veľmi schopní intelektuáli s jasným názorom na vec a ja som typ režiséra, ktorý tiež má jasný názor na vec, tak bola kopa trecích plôch. Ale ja si myslím, že tam, kde nie sú pri robote trecie plochy, ten výsledok je potom taký vlašný. Dúfam, že toto vlašné nebolo. Robili sme čo sme mohli.

MR
Stmieva sa podľa Vás?

KDH
Tá hra je o vyhorení. Až keď som ju robil, som pochopil, že aj ja som si tou fázou prešiel. To je jedno stmievanie, že človeku odchádzajú farby zo života, všetko je také sivé, je to naprd. A druhá vec ešte, je to pre mňa také signifikantné, že momentálne žijem v dobe keď mám pocit, že sa sakra stmieva v celej krajine.

MR
Presne to mi bežalo po rozume počas celého predstavenia: je to hra o vyhorení, ale nie je len o vyhorení, je tiež o trpkosti, ktorá sa nás

všetkých teraz zmocňuje, o beznádeji. Ale aj o hlbokaj frustrácii či nepochopení, čím si v určitej fáze života prešiel asi každý z nás. Každý z nás zažil ten pocit a preto bolo aj pre divákov toto predstavenie také silné.

KDH
Chcel som ešte povedať, že v predstavení používame to označenie Z 73.0. Som si našiel, že vyhorenie síce nemá oficiálne číslo diagnózy, ale všeobecne sa používa to Z 73.0. To je číslo, pod ktorým evidujú ľudia, čo tým prešli alebo teda sú vyhorení.

MR
Váš súbor je z Kostolišta, ak si dobre pamätám.

KDH
Má ako sídlo zriaďovateľa v Kostolišti. To je dedinka pri Malackách, ale väčšina súboru je z Malaciek.

MR
Vy ste tiež odtiaľ?

KDH
Ja žijem v Gajaroch. To je inak bláznivé, že môj otec sa narodil v Gajaroch, potom jeho rodina odišla bývať do Malaciek. Ja som sa narodil v pôrodnici v Bratislave, som vyrastený Malačan a žil som v Koši pri Košiciach, potom som žil na Orave, žil som pri Bánovciach a nakoniec som sa oblúkom vrátil do tých Gajar, odkiaľ prišiel môj otec. Oblúkom som vyšiel a snažil som sa potom dostať čo najzápadnejšie, lebo akosi mám radšej ten západ ako východ.

MR
Takže ste prešli oblúkom, ako aj postavy vo vašom predstavení.

KDH
No samozrejme ešte aj životným k tomu, dočerta, áno.

MR
Predstavenie končilo tým – aspoň ja som to tak čítal – že pre človeka, čo niečím podobným prechádza, vždy ešte je nejaká nádej, spôsob, akým sa z toho dostať. Rozprávali sme sa aj o dnešnej dobe a súčasnej situácii – vidíte aj tu nejaké východisko? A ak áno, aké?

KDH
Ja som už starý pes, a to je tá výhoda, že som dost dlhú časť života prežil v socializme a robím to, čo vtedy. Človek sa uzavrie do seba, vytvorí si takú malú bublinu, ako napríklad divadelnú, a prestávam riešiť, čo je okolo mňa, lebo som z toho už zúfalý. Už toľko pokusov človek urobil – proste som si povedal: treba odísť do vnútorného exilu, ako to bolo za totality. Ja aspoň inú šancu v tejto chvíli nevidím.

M. R.

D-štúdio, Prievidza TRI GAŠTANOVÉ KONE

JAKO?!

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „S tou vašou zrozumiteľnosťou sme mali viacerí problém.“ *(aj my tu, na dvorčeku, pozn. red.)*

EDUARD DEODORANT

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Bolo za tým cítiť režiséra.“

Z PRIEVIDZE PRIAMO DO CELÉHO SVETA (cez Bratislavu)

SÚBOR: „Aj nástupy máme iné.“

Divadlo KLUD, Kladzany MOJA ŽENA JE UMELO INTEĽIGENTNA

THAT'S WHAT SHE SAID

SOŇA FERANCOVÁ: „Ja som bola uspokojená.“

ALLES GUTE

ROMAN HARGAŠ: „Veľmi funguje, že takúto tému, zasadíte do tradičného, narážam na nárečie.“

JOZEF JENČO: „Ale my tam aj cudzie jazyky používame.“

KORČULIARKA NA TENKOM LADE

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Nechcem povedať, že trtko... Možno dilino.“

RAP A MÓDA

ZUZU HUDEK: „Tie ľadvinky.“

JOZEF JENČO: „To bol vrchol našej scénografie.“

Oľga Žuravel, Nitra TAKÝ JE ŽIVOT

JEDEN NIKDY NEVIE

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Môžeme po slovensky?“

DOČKANIE NA GODOTA

PATRIK LANČARIČ: „Ako hovorí klasik: neskoro, ale neprípravený.“

Divadlo RosArt, Ružomberok CANDYCRUSH.SK

SNAHA BOLA

ZUZU HUDEK: „Ja som si tú hru aj stiahla, aby som vedela, že o čo ide. Ale vôbec som tomu nepochopila.“

Falangir, Kostolište STMIEVA SA

VŠETKY CESTY VEDÚ DO MAUACEK

PATRIK LANČARIČ: „Tá japonská hudba do toho. Je japonská?“

KAROL D. HORVÁTH: „Japonsko-záhorská.“

ZÁSAH DO MAĎARSKÉHO

MARTINA MAŠLÁROVÁ: „Škoda, že tu nie je Miklós Forgács, on by dokázal vymyslieť trefné metafory na každý jeden fragment vašej inscenácie.“

STENU DÁME PREČ

PATRIK LANČARIČ: „Ako ste si dali teraz dole okuliare, ja konečne viem, kto ste. Dobrý deň a veľmi rád vás vidím.“

NA STRAŽENÉ UŠKÁ

ZAPÍŠAL
FML